

ZÁPIS

z porady profesionálních knihoven okresu Zlín konané dne 29. dubna 2015 v Krajské knihovně Františka Bartoše ve Zlíně

Přítomni: J. Dorňáková, J. Kapustová, Mgr. G. Klabačková, Mgr. J. Krčma, Mgr. B. Krejčárková,
Mgr. P. Nášel, S. Ondrášová, V. Warzelová, Mgr. V. Zbiralová, H. Zvoníčková
PhDr. Z. Friedlová, PhDr. Z. Svobodová

Omluveny: J. Surovcová, T. Heinzová

Statistika za rok 2014, PhDr. Z. Svobodová

- V okrese Zlín žilo v roce **2014** podle podkladů ze zaslaných statistických výkazů **190 987 obyvatel**. V knihovnách okresu Zlín se v loňském roce **zaregistrovalo** o celkem **1 406 uživatelů** více než v roce 2013. **Celkový počet registrovaných čtenářů** byl **32 222**, z toho bylo **8 507 čtenářů do 15 let**. V **profesionálních knihovnách** klesl počet registrovaných čtenářů o **102** na celkových **11 738**; o **55** klesl počet registrovaných čtenářů do 15 let na celkových **3 809**. V **neprofesionálních knihovnách** stoupl počet čtenářů o **180** na **5 727**; o **5** stoupl počet registrovaných čtenářů do 15 let na celkových **2 044**.

Okres Zlín	2013	2014	rozdíl
Návštěvníci celkem	1 249 772	1 441 624	191 852
Fyzické návštěvy	536 076	580 221	44 145
Z toho návštěvníci internetu (v knihovně)	56 386	63 416	7 030
Návštěvníci on-line služeb	713 696	861 403	147 707
Počet návštěv webové stránky knihovny	710 853	684 794	-26 059

- **Počet návštěvníků** v knihovnách okresu byl celkem **1 441 624**, což je o **191 852** více než v roce 2013. Největší rozdíl zaznamenala **krajská knihovna**, kam zavítalo o **180 042** návštěvníků více než v roce 2013, tj. **1 000 511**. Na zvýšenou návštěvnost, stejně jako na zvýšený počet registrovaných čtenářů, má pozitivní vliv přestěhování krajské knihovny do nových prostor. Počet návštěvníků se navýšil i u **profesionálních knihoven** o **25 851** na **346 392**. U **neprofesionálních knihoven** došlo ke snížení o **14 041** na **94 721**.
- Z celkového počtu návštěvníků zlínského okresu **internet** užilo **63 416**, **kulturních akcí** se zúčastnilo **60 232** návštěvníků a **vzdělávacích akcí** využilo **328** uživatelů.
- **Návštěva webových stránek** zaznamenala ve zlínském okrese oproti roku 2013 pokles. V roce 2014 zavítalo na webové stránky **684 794** návštěvníků, což je **26 059** méně. Nárůst zaznamenaly pouze webové stránky **profesionálních knihoven**, a to o **13 427** na celkem **174 230** návštěv. O **13 333** klesl počet návštěv u **neprofesionálních knihoven** na celkem **240 699**.
- Ve zlínském okrese mají všechny základní knihovny s profesionálními i neprofesionálními pracovníky své webové stránky. On-line katalogy mají všechny profesionální knihovny a 76

neprofesionálních knihoven. Je třeba stále webové stránky aktualizovat. A připomínat, že na stránkách obce by měl být odkaz na stránky knihovny i další informace o knihovně.

- Knihovny zlínského okresu dosáhly celkem **1 930 832 výpůjček** (o **44 631** méně než v roce 2013), z toho bylo **217 784 výpůjček periodik** (o **46 045** méně) a **871 478 prolongací** (o **25 317** méně). V **profesionálních** knihovnách došlo ke **snížení** výpůjček o **7 680** (celkem **539 776** výpůjček), v **neprofesionálních knihovnách** o **9 253** (celkem **134 080** výpůjček).
- **Knihovní fond** knihoven zlínského okresu byl v roce 2014 **doplněn o 32 540** svazků knih a dalších druhů dokumentů (multimediálních dokumentů CD-ROM, zvukových dokumentů), což je o **3 081 méně** než v minulém období. Do přírůstku knihovního fondu krajské knihovny byl započítán i roční **přírůstek výměnného fondu 3 231** knihovních jednotek. Do **256 výměnných souborů** bylo zařazeno celkem **23 210** knihovních jednotek.
- **Úbytek** knihovního fondu v roce 2014 činil **16 448** svazků (o **3 634** více než v roce 2013).
- **Celkové náklady na pořízení knihovního fondu** v okrese Zlín činily **5 096 294 Kč** (o **609 867 Kč** méně než v roce 2013). U **profesionálních** knihoven došlo ke snížení nákladů na pořízení knihovního fondu o **3 742 Kč** na celkových **1 572 960 Kč**. U **neprofesionálních knihoven** narostly náklady na knihovní fond o **75 452 Kč** na **828 165 Kč**. U **krajské knihovny** došlo k poklesu nákladů o **711 577 Kč** na **2 665 169 Kč**.
- Náklady na pořízení periodik klesly celkem o **22 573 Kč**.

	2013	2014	rozdíl 2013/2014
Knihovní fond	1 026 394	1 042 486	16 092
Uživatelé	30 816	32 222	1 406
Uživatelé do 15 let	8 331	8 507	176
Fyzické návštěvy	536 076	580 221	44 145
Výpůjčky	1 136 654	1 930 832	-44 631

Informace z jednání Sekce veřejných knihoven SKIP, PhDr. Z. Svobodová

- Vyhodnocení ankety k prioritám budoucnosti knihoven.
- Celkem se zúčastnilo 61 respondentů. Odpovědi rozděleny do jednotlivých tematických okruhů a zmíněny nejzajímavější z nich.
- Na co by se měl zaměřit SKIP?

Funkce knihoven:

- Nesnažit se, aby knihovny dělaly za každou cenu činnosti, které nám nepřísluší.

Vzdělávání

- Národní soustava kvalifikací.
- Chybí celistvý systém celoživotního vzdělávání.
- Nabízí se spojení knihovník a pedagogický pracovník (případně sociální pracovník) – dvouoborové studium knihovnictví na VŠ.

Komunikace

- Návrh na vytvoření jednotného informačního portálu pro knihovníky (www.knihovny.cz – neměl by být pouze o Centrálním portálu knihoven), kde by byly všechny informace z elektronických konferencí apod. Jednotnost, ne roztržitost.
- Roztržitost akcí, akce ve stejných termínech → jeden portál.

PR

- Zbytečně drahé plakáty, stačí elektronická podoba, knihovny, které mají zájem, si je vytisknou samy (?).
- Náměty plakátů jsou často nelogické.
- Měl by se zvětšit rozdíl mezi členy a nečleny SKIP – větší rozdíl v ceně za akce, plakáty pouze pro členy, motivace individuálních členů ke vstupu, uvolnění členů ze zaměstnání, vystavování obálek v on-line katalogu pouze u členů, protože SKIP zajišťuje autorská práva... (?)
- Zvýšení prestiže knihoven jako institucí – společné logo (?).
- Noc s Andersenem – naše know-how, ale málo se ví, že akce vznikla v knihovnách. Nyní se spí v různých dalších institucích a knihovny do toho mnohdy nejsou ani zapojeny. Vnímá se jako kulturní akce pro děti, nikoliv jako knihovní akce.
- Existuje Noc muzeí, Noc kostelů, Noc galerií... → Noc knihoven – není už pozdě?
- Ubrat na počtu akcí – 2 prioritní (Březen, Říjen) – a na ty se zaměřit (?).
- Návrh: vyhlášení nejlepších čtenářů v březnu, vyhodnocení v říjnu, nebo naopak, aby byl čas akci propagovat, vyhodnotit atd.
- Letáček nebo jednoduchá brožurka – stručná charakteristika toho, co knihovna přináší obci a co nabízí.

Regionální funkce

- Potřeba zamezit výkyvům a nejistotám, mluvit o RF jako o něčem, co je prostě jasné dané ze zákona.
- Dostávat finanční prostředky včas.

Sdílená katalogizace

- Místo NK by mohla záznamy vytvářet Městská knihovna v Praze (z důvodu pozdního povinného výtisku v NK).
- Dopady: velká finanční zátěž a propouštění katalogizátorů.
- RDA – jediná městská knihovna, která zpracovává v RDA, je v Uherském Hradišti.
- Termín zavedení RDA posunut o měsíc.

Řízení, systém knihoven

- Těžké prosazení knihoven u zřizovatele, přitom jsou knihovny zřizovány ze zákona.
- Spojení s projektem Rozvoj venkova – dosud bez knihoven.

Služby

- Nevymýšlejme nové věci a akce, ale inovujme staré (rešerše, kvalita fondu, znalost literatury).
- On – line služby – ano, ale je třeba i lidská rovina.

Spolupráce knihoven

- MVS – probíhají jednání s Českou poštou, ale pravděpodobně nebudou úspěšná.
- Příklady: Kladno – 30 tisíc, Praha – 700 výpůjček přes MVS.
- Jedna z priorit je dostupnost služby MVS.

Další témata: mzdy knihovníků, vzhled knihovníků ve službách, ...

Informace zástupců knihoven (výběr)

[Fryšták](#), Mgr. P. Nášel

[Napajedla](#), S. Ondrášová

- Halenkovice: připravují rozsáhlou přestavbu budovy úřadu – zároveň také knihovny.
- Oldřichovice: probíhá přestavba a rekonstrukce knihovny.
- Pohořelice: v únoru spustily AVS, na červenec je plánovaná revize.
- Všechny knihovny nakupují nové knihy.
- Napajedla:
 - o Březen – měsíc čtenářů – Projekt – *Jak to bylo dá, pohádka?*: Zapojit se mohli všichni čtenáři bez ohledu na věk a přispět do pohádky svojí větou. Museli dodržet jedno pravidlo – jakým slovem předchodí věta končila, musela následující věta začínat. Vzniklo docela zajímavé dílko. Nabídnuto Čtenáři – odmítli; Napajedelské noviny uveřejní.
 - o Pro ZŠ Pohořelice bylo obaleno 342 knih za úplatu.
 - o Už jsem čtenář – Knižka pro prvňáčka: Pro všechny napajedelské prvňáčky v rámci projektu je připraven pořad Adolfa Dudka Pohádkové kreslení – 7. 5. 2015
 - o Autorské čtení a beseda s Markétou Harasimovou – 12. 5. 2015

[Otrokovice](#), Mgr. V. Zbiralová

- Machová a Sazovice dostali grant VISK 3.
- Probíhá zápis knih v Mysločovicích.
- Otrokovice: zapojení do celorepublikové akce *Tátové čtou dětem* - tatínek Martin četl pohádku; *Noc s Andersenem*.
- Tip na přednášku s cestovatelkou a šéfredaktorkou časopisu Lidé a země Lenkou Klicperovou na téma Ženy v zemi Talibánu.

[Slavičín](#), Mgr. G. Klabačková

- Činnost na pobočkách – Hrádek, Divnice, Nevšová: Z projektu Visk 3 získána dotace, budou pořízeny počítače, spuštěn AKS. Pro KS budou pořízeny tzv. CAL licence pro urychlení a zkvalitnění AVS na střediscích. Pobočka Hrádek získala nové prostory, v létě naplánována rekonstrukce, vybavení novým nábytkem.
- Slavičín:
 - o Přednášky pro veřejnost: *O partnerských vztazích a jejich vlivu na zdraví* (M. Hrabica), *Kurz pečení kváskového chleba*, *Mé Objevení Ameriky* (A. Bajaja, D. Valůšek), *Otoč loď před tím, než narazí do ledovce* (lektorka zdraví a známá sloven. karikaturistka Olga Pazerini), *Patagonie a Ohňová země* (cestopisná přednáška Ing. J. Nováka), *Proč je pro mne Bible hlavním zdrojem inspirace* (s moravským malířem Z. Valchařem), budoucnost může znát každý – představení oborů – dispoziční prognostika a neokybernetika, *Sladké kváskování nejen velikonoční* – kurz, *Mraky nad Barrandovem* – Stanislav Motl, *Proroctví knihoven palmových listů*, *Jak se tvoří a boží sebevědomí u dětí* – lektor Z. Okleštěk, *O spánku dětí* – lektorka L. Medvecová Timková, *70. výročí osvobození Slavičína* – setkání se místními historiky z KPHS – fakta a historické události tohoto období
 - o Akce pro mládež: *Jiří Dědeček dětem*.

- Akce k BMČ: *Den otevřených dveří, Knihou proti stresu* – literárně diskusní pořad s příznivci literárního dění, kde byl vyhlášen a oceněn Král čtenářů Městské knihovny Slavičín v roce 2015, *Tátové mámy, čtěte zas po roce s námi!* – tradiční pořad pro předškoláky s rodiči, *Activity knihovna* – kvízy, hlavolamy, doplňovačky, deskové hry i klasické hry v době jarních prázdnin pro děti.
- *Literárně historické toulky Slavičínem* – pořad pro děti, program k 70. výročí osvobození
- *Největší tajemství třetí říše* – beseda se záhadologem a hledačem pokladů Milanem Zachou Kučerou
- *Muži, na které bychom neměli zapomenout* – osudy krajanů, kteří padli za naši svobodu ve 2. světové válce (PhDr. L. Slámečka)
- Knihovna v Bohuslavicích nad Vlárí přestěhována do nových prostor.

Slušovice, J. Kapustová

- Březová: Noc s Andersenem – měli v jiném termínu, pořádají již několikátý rok.
- Dešná: zpracování darů.
- Neubuz: grant VISK 3
- Želechovice: zpracování darů a části nákupu nových knih.
- Slušovice:
 - v knihovně nová klimatizace, do dětského oddělení příští týden přibudou dekorace na zeď, hodiny, dvě křesílka, truhla na hračky,
 - grant na dva čtenářské pc – budou vyměněny stávající. Jeden ze starších čtenářských PC přijde do dětského oddělení na CD-ROMy (bez internetu),
 - knihovna se zapojila do sbírky kabelek pro kabelkový veletrh Naděje Zlín. Podařilo se nashromáždit 91 kabelek, 1 ledvinku a 1 peněženku.
 - stále probíhá sbírka textilií, piškotů, vodítek apod. pro Útulek pro zvířata v nouzi Zlín,
 - od ledna 2015 knihovna zapojena do Lovců perel – velký zájem dětí,
 - v BMČ výprodej vyřazených knih,
 - proběhla spousta besed – *Astrid Lindgren, Václav Čtvrtek, S Večerníčkem za pohádkou*,
 - V plánu je: pasování prváčků na čtenáře, besedy pro 5. třídy – *Detektivní próza pro děti*, workshop *Hrajeme si s češtinou* pro 4. třídy.

Štítná, H. Zvoníčková

Valašské Klobouky, J. Dorňáková

- Křekov a Vlachovice – uspořádali v knihovně Noc s Andersenem.
- Poteč – ukončení revize
- Újezd – zahájení revize, letos budou chtít z VISK 3 dva PC.
- Poteč, Křekov, Drnovice, Tichov, Vysoké Pole, Vrbětice – mají nový, rychlejší program na našem serveru pořízený z VISK 3.
- Valašské Klobouky:
 - Projekt Lovci perel – velká účast a výpůjčky.
 - Proběhla pěkná beseda s M. Formáčkou.
 - Noc s Andersenem se uskutečnila v městské knihovně i na pobočce ve Smolině.
 - Z projektu Kniha spája byl zakoupen nový fotoaparát a notebook, se kterým se půjčuje každé první pondělní dopoledne v Domu s pečovatelskou službou.

Vizovice, Mgr. B. Krejčárková

- V 1. čtvrtletí nakupovaly knihy Zádveřice, Lutonina, Bratřejov i Lhotsko.
- V březnu městská knihovna udělala v ZŠ Bratřejov besedy pro 1. – 5. třídy (ilustrátoři dětských knih, Vikingové – vládci moří, informační knihovnická lekce).
- Asi proběhne stěhování knihovny v Lutonině, z dvou místností, půjdou do jedné, ale prostorově by plocha měla být stejná.
- Chystá se každoroční návštěva MŠ Bratřejov *Na výletě do knihovny tentokrát tematicky zaměřenou na květiny a barvy.*

Jižní Svahy, V. Warzelová

- Pro 6 obecních knihoven zapsáno a obaleno 232 sv. knih.
- Pro 3 obecní knihovny vyřazeno 780 sv. knih.
- Dokončeny revize zahájené v loňském roce v Lípě a Trnavě.
- Probíhá revize knihovního fondu ve Veselé.

Diskuze, různé

- **VS na přání** zatím využili: Oldřichovice, Veselá, Nedašov, Vlachovice. Mohou využít i profesionální knihovny a jejich pobočky.
- Probíhají jednání s nově zvolenými starosty.
- Prosba o **zaslání fotografií** knihoven do publikace *Knihovny Zlínského kraje 2014*. Fotografie musí mít alespoň 1 MB a může být z akce i interiéru knihoven.
- **Komiksový workshop** v krajské knihovně v říjnu 2015 – nabídka i pro ostatní knihovny. (Děti se v něm seznámí s principy tvorby komiksu a samy týmovou prací komiks vytvoří. Workshop je určený pro věkovou kategorii 2. stupně ZŠ v počtu kolem 30 účastníků, děti pracují ve skupinách, časově vychází na cca 1,5 hodiny. Cena je 1500 Kč plus cestovné, náklady na cestovné lze snížit realizací více workshopů v místě, dva se dají během dopoledne zvládnout. Komiksovou dílnu vedou autoři komiksů pro děti, ilustrátorka Markéta Vydrová (www.marketavydrova.cz) a Daniel Vydra, komiksový scénárista (např. komiksy časopisu Pojď si hrát). Další informace viz stránky www.detskyworkshop.cz nebo [facebook](https://www.facebook.com/detskyworkshop).
- **Vzdělávání**
 - o Práce s grafickým editorem CorelDraw, 19., 26. 5. a 2. 6. 2015
 - o Volně dostupný prezentační software, 9. 6. 2015
 - o Knihovnické minimum proběhne v krajské knihovně na podzim.
 - o Nabídka knihovnických vzdělávacích akcí realizovaných s podporou Ministerstva kultury ČR pro období září – listopad 2015:
 - Novinky v MS Excel (5 hodin)
 - Práce s digitální fotografií (10 hodin)
 - Zdraví na internetu – kde a jak hledat důvěryhodné informace o zdraví (5 hodin), lektorkou bude Bc. Dagmar Marušáková
 - Tvorba propagačních materiálů (10 hodin)
 - Více informací na <http://kfbz.cz/odborne-vzdelavaci-akce>
- Nový pověřený ředitel Národní knihovny ČR je Petr Kroupa.
- Soutěž Městská knihovna roku a MARC – Skanska ukončila spolupráci, ale finanční ohodnocení by mělo zůstat zachováno z důvodu větší prestiže u zřizovatelů.

- 17. – 19. 9. 2015 *Co venkovské knihovny umějí a mohou* v Milíně (okres Příbram). Příští rok proběhne v Horní Lidči.
- Vesnice roku – apelovat na starosty, kteří mají hezké knihovny, aby se přihlásili.
- Příští porada profesionálních knihoven se uskuteční 23. září v Městské knihovně v Luhačovicích.

Součástí porady byla přednáška prof. J. Trávníčka *Mezi liberalizmem a entuziazmem (český knižní trh po roce 1989)*.

Zapsala: Zuzana Svobodová, 29. dubna 2015